

Brønnøy kommune

Fauske, 22.08.2024

Dette brevet sendes på vegne av BirdLife Nordland, Naturvernforbundet i Nordland og Norges Jeger- og Fiskerforbund Nordland.

Uttalelse til søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel til etablering av ny akvakulturlokalitet – Uttorgværet.

Vi viser til høringsbrev fra Brønnøy kommune om søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel til en akvakultur lokalitet utenfor Uttorgværet i Brønnøy kommune. Brevet ble sendt 8. juli 2024 og høringsfristen er satt til 23. august 2024.

Våre kommentarer til høringen

I høringsbrevet opplyses det om at «*største delen av det området som ønskes å plassere akvakulturanlegget innenfor er avsatt til flerbruksområde i sjø og vassdrag FFFANF1 (farled, fiske, ferdsel, akvakultur, natur og friluftsliv), der akvakultur kan tillates såfremt det virksomheten ikke vil være vesentlig til skade for naturmangfold- og friluftslivinteresser av nasjonal eller vesentlig regional betydning. En liten del av området søm søkes disponert til akvakultur er avsatt til kombinerte formål i sjø og vassdrag, FFNF07 (ferdsel, fiske, naturområde og friluftsområde). Her er ikke akvakultur tillatt og det søkes derfor om dispensasjon fra dette formålet i kommuneplanens arealdel.*»

Det står også i høringsbrevet at «*Brønnøy vurderer det som en mulighet å gi dispensasjon fremfor å behandle søknaden ved rullering av kommuneplanens arealdel, men det avhenger av innspill fra denne høringen.*» Det kommer også frem at det søkes om «*dispensasjon innenfor et avsatt område uten at endelig plassering av oppdrettsanlegg og forankring er fastsatt.*»

Vi er kritiske til at Brønnøy kommune åpner for å dispensere til akvakultur. Akvakultur representerer stort sett en eksklusiv bruk av arealene og fører med seg flere miljøutfordringer. Saken bærer også preg av hastverk uten at det legges ved en begrunnelse for hastverket. I tillegg er høringsperioden satt i fellesferien.

Vi mener at en behandling av dispensasjonssøknaden og et eventuelt dispensasjonsvedtak, vil være i strid med plan- og bygningslovens formål. Utgangspunktet er at tiltak i strid med planen ikke skal tillates, jf. pbl. § 21-4 første ledd. Det kan imidlertid dispensere fra planen dersom vilkårene for dispensasjon er oppfylt, jf. pbl. § 19-2 annet ledd. Dersom vilkårene ikke er oppfylt, må kommunen endre planen for at tiltaket skal kunne godkjennes. Vi mener Brønnøy kommune ikke kan behandle

søknaden, men heller gjøre en ny vurdering ved rullering av kommuneplanens arealdel, der kommunen ivaretar loven og Sivilombudets vurderinger og konklusjoner i sak [2022/1374](#).

Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser, blir «vesentlig tilsidesatt». For det første; her vil nasjonale og regionale interesser etter alt å dømme bli vesentlig tilsidesatt. Området er blant annet kartlagt som viktig friluftslivsområde og det er fiskeinteresser i området. For det andre; vi kan ikke se at Brønnøy kommune i det hele tatt skal kunne foreta en grundig og sammensatt vurdering av de ulike hensynene, slik saken og søknaden er fremlagt.

Det andre vilkåret som må være oppfylt for å gi dispensasjon er at fordelene må være *klart større* enn ulemperne. Vi kan ikke se at det skal være klart større fordeler enn ulemper, slik saken og søknaden er fremlagt.

Det er også slik at lokaliteten ligger i buffersonen Mattilsynet har opprettet for å unngå pankreassykdom mellom PO7 (Trøndelag og Bindal og PO8 (Nordland). Lokaliteten må derfor anses som uaktuell for lakseoppdrett.

I tillegg til de store miljøutfordringene fra oppdrettsnæringen, så er det store utfordringer med dyrevelferden. Dødeligheten i oppdrettsnæringen er på et nivå som aldri ville blitt akseptert i landbasert husdyrhold. Nær 63 millioner laks døde i sjøfasen i 2023, ifølge Veterinærinstituttet¹. Det tilsvarer en gjennomsnittsdødelighet på 16,7 prosent.

Miljøutfordringene fra oppdrett i åpne anlegg må tas på alvor og vi mener Brønnøy kommune ikke kan tillate flere av disse anleggene slik situasjonen er nå. Fra nasjonalt hold jobber nå en gruppe eksperter med å utrede hvordan trafikklssystemet påvirker arbeidet med å oppnå målene satt i Kvalitetsnorm for villaks². Siden 1980-tallet er mengden villaks som vender tilbake fra havet halvert, og lakselus er den største trusselen mot villaksen i Norge.

Alt dette skal med i grunnlaget for utarbeidelsen av en ny havbruksmelding som planlegges fremmet for Stortinget i 2025.

Vi forventer at Brønnøy kommune tar et miljøansvar ved å ikke avsette nye arealer til lakseoppdrett i åpne merder.

Konklusjon

Søknaden om dispensasjon til etablering av akvakultur ved Uttorgværet i Brønnøy kommune må avvises. Vi mener Brønnøy kommune må avvente vurderinger av nye, større tiltak i påvente av at prosessen med rullering av kommuneplanens arealdel har startet opp.

¹ <https://www.vetinst.no/nyheter/fiskehelse rapporten-2023-dette-er-arsakene-til-at-oppdrettsfisken-dor>

² <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/villaks-og-trafikklys/id3041340/>

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Nordland

Jens Egil Pedersen
Styreleder

Gisle Sæterhaug
Koordinator

